

Sarajevo, 28.12.2020. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANCIJSKIM TRŽIŠTIMA
21.12.2020. - 25.12.2020.

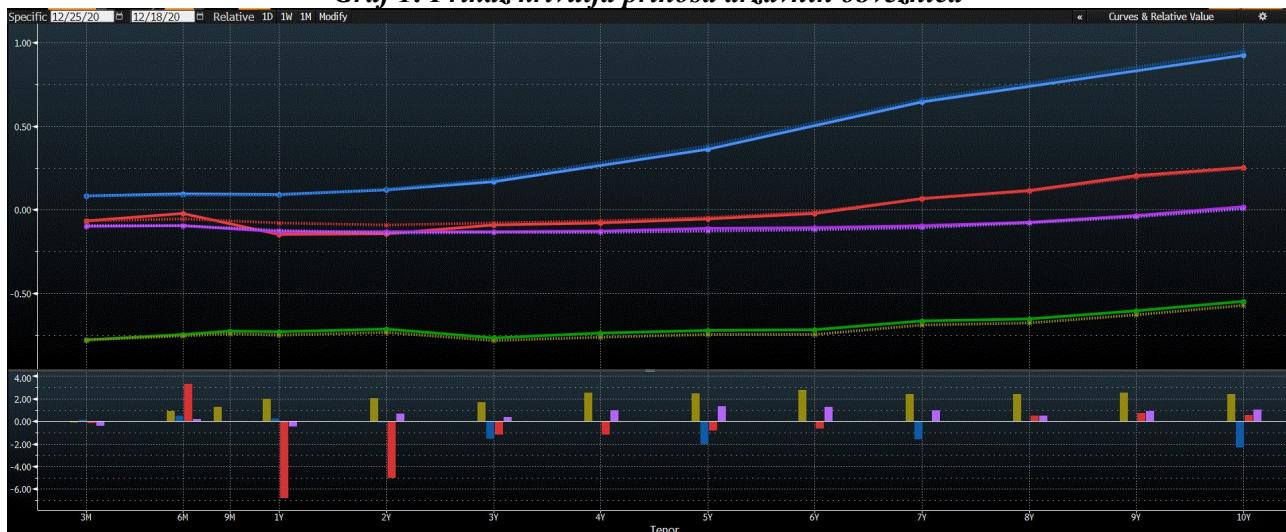
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona		SAD		Velika Britanija		Japan	
	18.12.20	- 25.12.20	18.12.20	- 25.12.20	18.12.20	- 25.12.20	18.12.20	- 25.12.20
2 godine	-0,73	- -0,71 ↗	0,12	- 0,12 →	-0,08	- -0,12 ↘	-0,12	- -0,13 ↘
5 godina	-0,74	- -0,72 ↗	0,38	- 0,36 ↘	-0,04	- -0,05 ↘	-0,12	- -0,11 ↗
10 godina	-0,57	- -0,55 ↗	0,95	- 0,92 ↘	0,25	- 0,26 ↗	0,01	- 0,02 ↗

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi	
	18.12.20	- 25.12.20
3 mjeseca	-0,729	- -0,725 ↗
6 mjeseci	-0,756	- -0,745 ↗
1 godina	-0,725	- -0,707 ↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleni), SAD (plavi), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dne 25.12.2020. godine (pune linije) i 18.12.2020. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Tržišta u eurozoni su tijekom proteklog tjedna, uslijed božićnih praznika, u većini članica bila aktivna samo između ponedjeljka i srijede. Početkom tjedna europski indeksi dionica su zabilježili oštar pad (Euro Stoxx 50 indeks -2,74%), kao odgovor financijskih tržišta na nove restrikcije koje se uvode nakon pojave novog soja koronavirusa u Velikoj Britaniji. Ipak, u naredna dva dana europski indeksi dionica su korigirani na više, a rast je zabilježen i kod prinosa državnih obveznica. Na povećani optimizam na financijskim tržištim najveći utjecaj su imale vijesti da su se EU i Velika Britanija približile postizanju trgovinskog sporazuma. Ove vijesti su konačno i potvrđene uoči praznika u Europi. U odnosu na prethodni tjedan, prinosi sigurnijih obveznica eurozone su povećani za oko 2 bazna boda, dok je rast prinosa italijanskih obveznica iznosio između 4 i 6 baznih bodova.

Prema Njemačkom institutu za istraživanje (DIW) drugi „teški lockdown“ koji je uveden zbog rasta broja zaraženih pogodit će ekonomiju Njemačke ove zime. Predviđa se da će GDP u posljednjem tromjesečju ove godine zabilježiti pad od 1%. Prema istom istraživanju navodi se da, iako je ekonomija uspjela da povrati većinu onoga što je izgubljeno u prvom lockdownu iz ožujka, uvođenje novih restrikcija bi ponovo moglo da prouzrokuje ozbiljne troškove. Član UV ECB i predsjednik Deutsche Bundesbank Weidmann je ranije izjavio da postoji očigledna potreba da ECB odgovori na slabije izglede koji su uslijedili zbog pandemije. Ipak, smatra da je od ključnog značaja da iznos državnih obveznica, koje se nalaze u vlasništvu ECB, ne postane previše velik.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Indeks povjerenja potrošača – EZ (prelim.)	PROSINAC	-17,3	-13,9
2.	Indeks povjerenja potrošača – Italija	PROSINAC	98,0	102,4
3.	Indeks poslovnog povjerenja – Italija	PROSINAC	-	87,7
4.	GfK indeks povjerenja potrošača – Njemačka	SIJEČANJ	-7,6	-7,3
5.	Potrošnja stanovništva – Nizozemska (G/G)	LISTOPAD	-	-6,5%
6.	GDP – Nizozemska (tromjesečno) final.	III tromjeseče	7,7%	7,8%
7.	GDP – Španjolska (tromjesečno) final.	III tromjeseče	16,7%	16,4%
8.	Industrijska proizvodnja – Austrija (G/G)	LISTOPAD	-	-0,6%
9.	Stopa inflacije – Belgija	PROSINAC	-	0,41%
10.	Stopa nezaposlenosti – Finska	STUDENI	-	6,9%
11.	Obujam maloprodaje – Finska (G/G) prelim.	STUDENI	-	5,3%

SAD

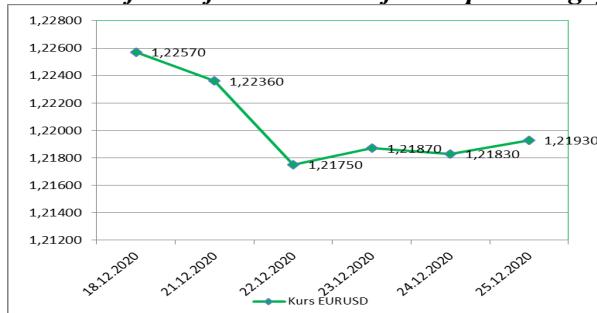
Protekli je tjedan u SAD obilježen nesuglasicama oko postizanja fiskalnog sporazuma. Početkom tjedna sporazum je postignut, međutim, predsjednik Trump je unio određenu zabunu oko konačnog odobravanja programa pomoći nakon što je zahtijevao promjene u legislativi koju je odborio Kongres, svega 24 sata ranije. Trump je zakon nazvao „sramotnim“ i istaknuo je da je pun „rasipnih i nepotrebnih“ stvari. Također, zahtijevao je da zakonodavci povećaju sumu poticaja za većinu Amerikanaca sa, kako je nazvao „smiješno niskih“ 600 USD na 2.000 USD. Trump je istaknuo da traži od Kongresa da izmjeni zakon, te da dostavi odgovarajući, jer će naredna administracija morati usvojiti Covid paket podrške, a moguće, kako ističe, da će ta administracija biti on, pa će te aktivnosti i provesti. Narednog dana Pelosi je istaknula da prihvata poziv predsjednika Trumpa da se suma pomoći poveća na 2.000 USD. Kongres se sastao u četvrtak, na Badnje veče, kako bi održao tzv. pro forma sesiju koja traje nekoliko minuta. Na toj sesiji plan je bio da Kongres predstavi zakon kojim će se osigurati 2.000 USD izravnih plaćanja, odnosno pomoći za američke obitelji. Pored toga, predsjednik Trump je tijekom proteklog tjedna izjavio pred Kongresom da neće potpisati Zakon o nacionalnoj odbrani jer je u suprotnosti sa naporima njegove administracije da SAD stavi na prvo mjesto u nacionalnim i međunarodnim politikama sigurnosti.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	GDP (Q/Q) F	III tromjeseče	33,1%	33,4%
2.	Osobna potrošnja F	III tromjeseče	40,6%	41,0%
3.	Povjerenje potrošača	PROSINAC	97,0	88,6
4.	Prodaja postojećih kuća (M/M)	STUDENI	-2,2%	-2,5%
5.	Prerađivački sektor Fed iz Ričmonda	PROSINAC	11	19
6.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite	18. prosinca	-	0,8%
7.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	19. prosinca	880.000	803.000
8.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć	12. prosinca	5.560.000	5.337.000
9.	PCE deflator (G/G)	STUDENI	1,2%	1,1%
10.	Povjerenje potrošača Sveuč. Mičigen F	PROSINAC	81,1	80,7

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio pad sa razine od 1,22570 na razinu od 1,21930.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Početkom proteklog tjedna pojavile su se vijesti da se Velika Britanija i EU približavaju postizanju trgovinskog sporazuma. Konačno, u četvrtak prošlog tjedna, nakon devet mjeseci stalnih pregovora, trgovinski sporazum je postignut. Promatraljući neke specifičnosti sporazuma, ključno pitanje u srednjem roku jeste kako će se kompanije prilagoditi promjenama u trgovini koje će početi da važe od 1. siječnja naredne godine. Nedostatak pripremljenosti na ove promjene može imati negativan utjecaj na prvo tromjeseče naredne godine, što u kombinaciji sa širenjem pandemije može pogoršati neželjene učinke. Ekonomisti sa Bloomberga smatraju da će u dugom roku vjerljivo Brexit, a ne pandemija, imati veći utjecaj na ekonomsko usporenenje. Kada je u pitanju transport robe, ključne točke Brexit sporazuma podrazumijevaju:

- Trgovina između Velike Britanije i EU će od 1. siječnja biti bez carina i kvota. Ipak, uvoznici i izvoznici će se suočiti sa većim netarifnim barijerama, uključujući carinske i granične provjere kao i dodatne regulatorne i administrativne zahtjeve.
- Ova pravila uključuju i pravila o porijeklu robe, što znači da će kompanije morati dokazati da su proizvodi proizvedeni u Velikoj Britaniji ili u EU, prema međunarodnim pravilima o podrijetlu robe, kako bi bili izuzeti od carina. Velika Britanija, također, više neće biti u mogućnosti da certificira robu za tržište EU, koja zahtijeva ocjenu usklađenosti. To znači da će kompanije morati dobiti dva puta certifikat ukoliko žele da prodaju robu u Velikoj Britaniji i u EU.
- Dobra strana jeste uzajamno priznavanje trgovinskih šema na osnovama povjerenja. To znači da će trgovci biti u mogućnosti da certificiraju podrijetlo robe koju prodaju. Ovo će donekle umanjiti poremećaje, ali ih neće u potpunosti ukloniti.

Što se tiče usluga, financijske usluge gube „prava putovnice“ koja su ranije imala za pristup financijskom tržištu. Odluka EU o ekvivalenciji tek treba biti donesena. Profesionalne kvalifikacije neće automatski biti prepoznate od strane EU. To će kreirati određene prepreke za neke usluge poput usluga arhitekata ili inženjera, koji žele svoje usluge prodavati u EU.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje	
1.	Lloyds poslovni barometar	PROSINAC	-	-4	-21
2.	Pozajmice javnog sektora (u mlrd GBP)	STUDENI	26,8	30,8	20,9
3.	GDP (Q/Q) F	III tromjeseče	15,5%	16,0%	15,5%
5.	GDP (G/G) F	III tromjeseče	-9,6%	-8,6%	-9,6%
4.	Osobna potrošnja (G/G) F	III tromjeseče	18,3%	19,5%	18,3%
5.	Izvoz (G/G) F	III tromjeseče	5,1%	-0,4%	5,1%
6.	Uvoz (G/G) F	III tromjeseče	13,2%	11,7%	13,2%
7.	Ukupne poslovne investicije (Q/Q) F	III tromjeseče	8,8%	9,4%	8,8%
8.	Tekući račun (u mlrd GBP)	III tromjeseče	-11,7	-15,7	-11,9

Tijekom proteklog tjedna GBP je aprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio pad sa razine od 0,90608 na razinu od 0,89978, dok je tečaj GBPUSD povećan sa razine od 1,3523 na razinu od 1,3560.

JAPAN

Tijekom proteklog tjedna, Ministarstvo financija Japana je objavilo vijest da je kabinet premijera odobrio nacrt rekordnog proračuna u vrijednosti od 1,03 bilijuna USD za narednu fiskalnu godinu, koja počinje u travnju 2021. godine, s obzirom na to da kriza izazvana pandemijom dodatno ugrožava ionako nestabilne javne financije. Godišnji proračun od 106,6 bilijuna JPY je također povećan i za izdvajanja za vojsku i socijalnu zaštitu. Proračun je povećan za 4% u odnosu na inicijalnu razinu, što čini njegov rast devetu godinu zaredom, dok novi dug čini više od trećine prihoda. Također, priopćeno je da su sveukupni ekonomski uvjeti i dalje ozbiljni pod utjecajem pandemije izazvane Covid19. Vlasti su priopćile da se treća najveća svjetska ekonomija suočava sa pojačanim rizicima zbog ponovnog rasta broja zaraženih virusom Covid19, kako u zemlji tako i u inozemstvu, što vodi smanjenju ekonomskih izgleda, iako i dalje postoji nada u ekonomski oporavak.

Središnja banka je u listopadu zadržala postojeću monetarnu politiku zahvaljujući paketu mjera usmjerenih na ublažavanje krize za kompanije pogodene pandemijom Covid19. MPC BoJ je raspravljaо i o dugoročnom putu ka postizanju ciljane inflacije od 2%. Guverner BoJ Kuroda je tijekom tjedna izjavio da nuspojave prolongiranih monetarnih olakšica treba da budu minimizirane, ali neće biti u fokusu naredne procjene politike BoJ. Također, Kuroda je ponovio da je glavni okvir monetarne politike kontrola krive prinosa i program kvantitativnih olakšica.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Prodaja u supermarketima (G/G)	STUDENI	-	1,2% 2,8%
2.	Porudžbine strojnih alata (G/G) F	STUDENI	-	8,6% 8,0%
3.	Koincidirajući indeks F	LISTOPAD	-	89,4 89,4
4.	Vodeći indeks F	LISTOPAD	-	94,3 94,3
5.	Indeks ulaznih cijene usluga (G/G)	STUDENI	-0,6%	-0,6% -0,5%
6.	Stopa nezaposlenosti	STUDENI	3,1%	2,9% 3,1%
7.	Maloprodaja (G/G)	STUDENI	1,8%	0,7% 6,4%
8.	Indeks započetih kuća (G/G)	STUDENI	-4,9%	-3,7% -8,3%

JPY je tijekom proteklog tjedna blago aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio pad sa razine od 126,26 na razinu od 126,25. JPY je deprecirao u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio rast sa razine od 103,30 na razinu od 103,43.

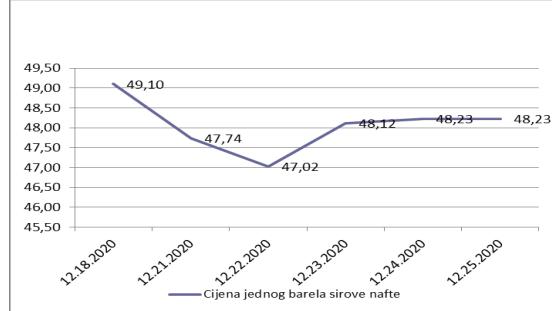
NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 49,10 USD (40,06 EUR).

Tijekom proteklog tjedna cijena nafte je imala blagu tendenciju pada. Ukoliko se promatraju poslednja dva tjedna, primjećuje se da je cijena nafte imala tendenciju rasta uglavnom pod utjecajem optimizma vezano za cjepivo protiv Covid19, kao i pod utjecajem očekivanoga oporavka ekonomije nakon što otpočne masovno cijepljenje. Međutim, kako su se početkom tjedna pojavile vijesti o novom soju virusa Covid19, došlo je do pada cijene nafte, posebno nakon što su pojačane mjere zatvaranja ekonomije u Velikoj Britaniji, što je kasnije pojačalo i restrikcije u Europi. Ovakvo stanje ujedno je pojačalo i očekivanja slabijeg ekonomskog oporavka, što je dodatno pojačao silazne pritiske na cijenu nafte. Sredinom tjedna, nakon što je EIA objavila vijest da su zalihe nafte u SAD smanjene za 600.000 barela u tjednu koji je završio 18. prosinca, došlo je do povećanja cijene ovog energenta. Do kraja tjedna, odnosno do četvrtka koji je bio posljednji dan trgovine naftom u proteklom tjednu zbog Božića, cijena nafte se održala na razini od oko 48 USD po barelu. Postizanje sporazuma o Brexitu je imalo pozitivan učinak na rast cijene ovoga energenta, jer je time izbjegnut kaotičan završetak izlaska Velike Britanije iz EU koji je mogao da izazove i buduće neizvjesnosti na finansijskom tržištu.

Na zatvaranju tržišta u četvrtak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 48,23 USD (39,59 EUR). Promatrano na tjednoj razini, cijena nafte je povećana za 0,83%, što predstavlja osmi uzastopni tjedni rast cijene ovoga energenta.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Pripremili:

Služba Front Office

Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.881,35 USD (1.534,92 EUR).

Tijekom proteklog tjedna cijena zlata je imala blagu tendenciju rasta. Početkom tjedna cijena ovoga plemenitog metala je uglavnom bila pod utjecajem zabrinutosti oko širenja pandemije, novog soja virusa korona u Velikoj Britaniji, napreka vezano za pitanje sporazuma o Brexitu, kao i pod utjecajem pitanja koja se tiču fiskalnoga paketa podrške u SAD. U takvim okolnostima cijena zlata je blago smanjena početkom tjedna. Do sredine tjedna, pod utjecajem neizvjesnosti zbog novog soja koronavirusa, kao i pozitivne reakcije tržišta na dugoočekivani ekonomski stimulativni plan u SAD, došlo je do aprecijacije USD, a što je dovelo do nastavka pada cijene zlata. Od sredine tjedna cijena zlata je povećana, nakon što je predsjednik Trump objavio da zahtijeva dramatične promjene u paketu fiskalne podrške usmjereni ka prevazilaženju negativnih učinaka pandemije Covid19. Rast cijene zlata je krajem tjedna nastavljen kako su objavljene vijesti u SAD o smanjenju osobne potrošnje, ali i zbog povećanog broja zaraženih virusom Covid19. Pojedini analitičari očekuju da će zlato u 2021. godini i dalje služiti kao potencijalni hedžing pod utjecajem zabrinutosti zbog agresivnih potrošnji vlada, ultraniskih prilosa na obveznice, kao i pojačanih cijena dionica koje potiču dobra.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata iznosila je 1.883,46 USD (1.544,71 EUR). Promatrano na tjednoj razini, cijena zlata je zabilježila tjedni rast od 0,11%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

